

Examenul de bacalaureat 2012

Proba E. c)

Proba scrisă la Istorie

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil ordine și securitate publică (licee ale M.A.I.), specializarea științe sociale; - profil teologic, toate specializările.

MODEL

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

СУБЈЕКАТ I

(30 поена)

Прочитајте пажљиво следеће изворе:

A. „У септембру 1394.године османлијска војска, са око 40.000 људи (...) прешла је Дунав (*Dunărea*), код Никопоља, у Влашкој (*Țara Românească*). [Уколико] румунска војска није бројала више од 10.000 људи, Мирча Стари (*Mircea cel Bătrân*) је усвојио тактику узнемиравачке борбе, и у тренутку када се османлијске јединице приближиле Куртји де Арђеш (*Curtea de Argeș*), стара престоница Влашке (*Țara Românească*), оне су биле знатно ослабљене. Одлучујућа битка (...) одвијала се на дан 10. октобра 1394. год. код „Ровина“ (*Rovine*)(...). Отпор Румуна, као и страх од могућности да Мирчи Старом (*Mircea cel Bătrân*) стигну у помоћ војске краља Жигмунда, које су се окупиле код Тимишвара (*Timișoara*), убедили су Бајазита – први султан који је предводио војске на румунској територији – да одлучи повлачење јужно од Дунава (*Dunărea*).“

(Шт. Штефанеску, *Средњовековна историја Румуније*)

Б. Заиста, пред огромном снагом коју је сакупио [султан] Мехмет II против Влашке (*Țara Românească*), Влад Цепеш (*Vlad Țepeș*) није одустао, иако је остао усамљен, са својом релативно малобројном војском (30.000). Као и у кампанији од претходне године у Анатолији, Мехмет II је тражио подршку флоте и у нападу над Влашком (*Țara Românească*), из 1462. године.

Са војне тачке гледишта, (...)Мехмет II није постигао одлучујући успех против Влад Цепеша (*Vlad Țepeș*). (...) Али, у политичком погледу, султан је успео да учврсти своју власт код Дунава (*Dunărea*) и да ојача османлијску контролу над Влашкој (*Țara Românească*).“

(Г. Тасин, *Румуни и Османлије у XIV-XVI веку*)

Полазећи од ових извора, одговорите на следеће захтеве:

1. Именујте престоницу Влашке (*Țara Românească*) наведеној у извору А. **2 поена**
2. Наведите век у којем се одвијају догађаји описани у извору Б. **2 поена**
3. Именујте по једног владара Влашке (*Țara Românească*), наведеног у извору А, односно у извору Б. **6 поена**
4. Напишите, на испитном листу, слово извора који говори да војна акција Османлијског Царства је имала неповољне последице за румунску земљу у политичком погледу. **3 поена**
5. Напишите, на испитном листу, две информације које се налазе у односу узрок-последица, из извора А. **7 поена**
6. Представите друга два конфликта са румунског простора, које се одвијале у Средњем веку и на почетку модерног доба, изузев оних на које се односе извори. **6 поена**
7. Наведите једну сличност две дипломатске акције у којима су учествовали Румуни (*românii*) у Средњем веку. **4 поена**

СУБЈЕКАТ II

(30 поена)

Прочитајте пажљиво доњи текст:

„Трансформисање ауторитарног плуралистичог режима, којег је Мусолини завео [у Италији] након Марша на Риму, у тоталитарну диктатуру (...) датира (...) из 1925-1926. године (...). Монархија је подржана, али краљ (...) има једино представничку улогу. Сенат је одржан једино да би се односило на античку римску институцију и да би се сачувала бивша владајућа класа, и ако су чланови ове високе скупштине припадници режима, они немају конкретну моћ. Дом Посланика је изабран у условима да би обавезно зависио од партије. (...) Сва моћ припада „Вођи“ [Мусолини]. У принципу он је одговоран једино пред краљем, има економске надлежности као министар корпорација и војне као врховни командант војске. Именује и смењује министре који су једино извршивачи и може озаконити посредством декрет-закона без контроле Парламента.(...) Јединствена партија има мисију да регрутује и надгледа становништво.(...) учествује у одржавању реда уз помоћ милиције(...). Те године [1940.] Фашистичка Национална Партија бројала је 3 милиона чланова.”

(С. Бернштајн, П. Милза, *Историја Европе*)

Полазећи од овог текста, одговорите на следеће захтеве:

1. Именујте партију из датог текста. **2 поена**
2. Прецизирајте, на основу текста, једну карактеристику Дома Посланика. **2 поена**
3. Наведите политички режим и историјски простор на којем се односи текст. **6 поена**
4. Наведите, из текста, две информације које се односе на Сенат. **6 поена**
5. Формулишите, на основу текста, мишљење о Мусолинијевим надлежностима у држави и подржите га са две информације из текста. **10 поена**
6. Аргументишите, користећи значајан историјски догађај, афирмацију по којој једну од особина Европе XX века представљају демократске политичке праксе. (Бодује се прикладност обрађеног аргументисања користећи значајни историјски догађај, односно, спојних елемената који изражавају узрочност и закључак). **4 поена**

СУБЈЕКАТ III

(30 поена)

Саставите, у две странице, есеј о учешћу Румуније (*România*) у међународним односима (XIX – XX век), имајући у виду:

- Помените једну акцију коју је Румунија (*România*) одвијала у међународним односима у другој половини XIX века;
- Помените један узрок приступа Румуније (*România*) једној великој алијанси почетком XX века и представите једну последицу ове акције за румунску државу;
- Наведите две акције сталинистичког режима из Румуније (*România*) у међународним односима и прецизирајте једну сличност;
- Формулишите једну тачку гледишта о ставу националног – комунистичког режима Румуније (*România*) према „Хладном рату“ и подржите је са једним историјским аргументом.

Опомена! Бодује се коришћење **адекватног историјског речника, структура** презентације, истакност **односа узрок – последица**, подршка тачке гледишта са **историјским аргументима** (релевантност састављене аргументације коришћењем историског догађаја, односно конектора који изражавају узрочност и закључак), поштовање **хронолошког/логичног редоследа** историјских догађаја, и испоштовање наведеног просторског ограничавања за израду есеја).